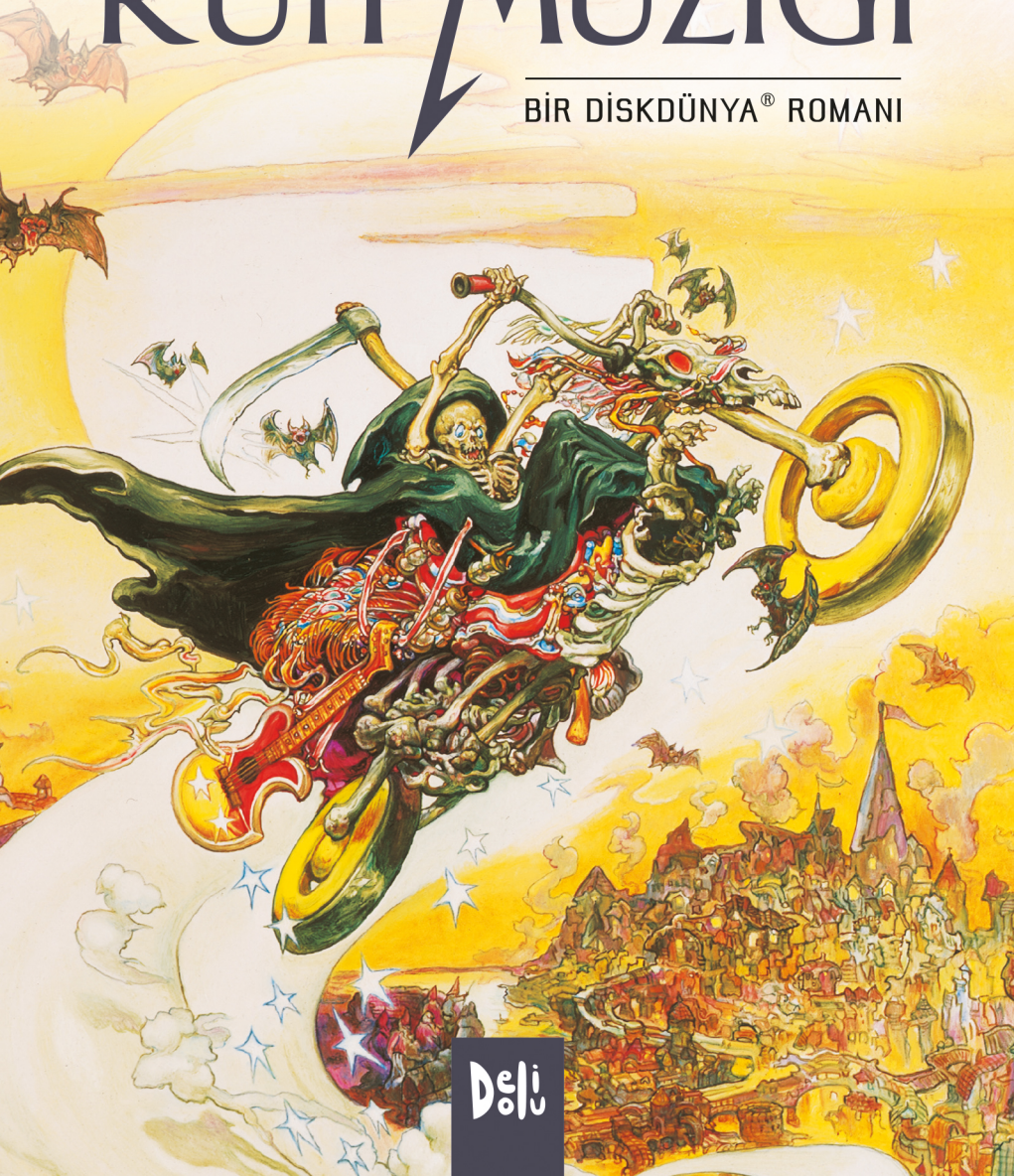

Terry Pratchett

RUH MÜZİĞİ

BİR DİSKDÜNYA® ROMANI

Deji

“Sözcükler, dünyayı değiştirme gücüne sahiptir.”

Terry Pratchett

1948 yılında İngiltere’de doğan Sör Terry Pratchett, çağdaş fantezi ve mizah edebiyatının önde gelen isimlerinden biri. Hayalgücü, Büyük A’Tuin’in zihni kadar geniş; kalemi ise Rincewind’in cesareti kadar bükülgen olan Terry Pratchett’ın yarattığı DiskDünya evrenine ait, 41 roman ve irili ufaklı yan kitaplar var. Bunlar dışında; 2010 İngiliz Yazarlar Ödülü sahibi *Ulus* ile, çocuklara yönelik yazdığı *Johnny Maxwell* serisi de yazarın külliyatını süslüyor. Ayrıca DiskDünya’ya ait *Muhteřem Maurice ve Değişmiş Fareleri* ile 2001 yılında, İngiltere’nin en saygın çocuk edebiyatı ödülü olan *Carnegie Madalyası*’nı da kazandı.

Kendisine dünya çapında şöhret getiren ve devasa bir hayran kitlesi kazandıran DiskDünya serisi, film ve dizilere; tiyatro, radyo ve bilgisayar oyunlarına uyarlandı. Pratchett’ın eserleriyle sayısız ödöl kazanmış olması yetmezmiş gibi, adına verilen bir de “ilk kitap ödülü” var.

Pterry, 2015 yılında ne yazık ki boyut değiştirerek hayranlarını ve yarattığı dünyayı öksüz bıraktı. Fakat bugün hâlâ aramızda dolaştığını rivayet edenler de az değil. Büyünün gücüyle tabii.

Terry Pratchett, halen İngiltere’de ‘kitabı raflardan en çok araklanan yazarlar listesi’nde başı çekiyor.

www.terrypratchett.co.uk

RUH MÜZİĞİ

© 2017, Tudem Yayın Grubu
1476/1 Sok. No:10/51 Alsancak-Konak/İZMİR

metin hakları © 1994, Terry and Lyn Pratchett

İlk baskı 1994 yılında, İngiltere’de *Soul Music* adı ile
Victor Gollancz Ltd tarafından gerçekleştirilmiştir.

Bu kitabın telif hakları Victor Gollancz Ltd/Orion Publishing Group ile
anlaşılabilir olarak AnatoliaLit Telif Hakları Ajansı aracılığıyla alınmıştır.

YAZAR: Terry Pratchett
TÜRKÇELEŞTİREN: Niran Elçi
EDİTÖR: Ümit Mutlu
DİZİ EDİTÖRÜ: Burhan Düzçay
KAPAK GÖRSELİ: Josh Kirby
KAPAK TASARIMI: Burak Tuna
GRAFİK UYGULAMA: Aynur Sarıbüyük

BASKI VE CİLT: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti.
Eskişehir Yolu 40. Km. Başkent OSB 22. Cadde No:6 Malıköy/Ankara
Tel: 0 312 284 18 14

Birinci Baskı: Aralık 2018 (2000 adet)

ISBN: 978-605-2349-19-9
Yayınevi sertifika no: 11945
Matbaa sertifika no: 16031

Tüm hakları saklıdır. Bu yayının hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin önceden yazılı izni
olmaksızın tekrar üretilemez, bir erişim sisteminde tutulamaz, herhangi bir biçimde
elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt ya da diğer yollarla iletilemez.

DELİDOLU, Tudem Eğitim Hizmetleri San. Tic. A.Ş.nin tescilli markasıdır.

Terry Pratchett
RUH MÜZİĞİ

BİR DİSKDÜNYA® ROMANI - 16

Deli

TARİH

Bu, hafıza hakkında bir hikâye. Ve şu kadarı hatırlanabilir:

Diskdünya'nın Ölüm'ü, kendine has sebeplerden dolayı bir kız bebeği kurtardı ve boyutların arasındaki evine götürdü. Çocuğun büyüüp on altı yaşına gelmesine izin verdi; çünkü yaşça büyük çocuklarla baş etmenin, küçük çocuklarla baş etmekten daha kolay olduğuna inanıyordu. (Ki bu, ölüm kavramının insan suretindeki ölümsüz kişileştirmesi bile olsanız, yine de, tabiri caizse *ölümcül ölçüde* yanılabileniz anlamına geliyor.)

Daha sonra, Mortimer adlı, kısaca Mort denilen bir çırak buldu kendine. Mort ile Ysabell ilk görüşte birbirlerinden nefret ettiler; ki uzun vadede bunun ne anlama geldiğini herkes bilir. Fakat Mort, Tırpanlı Adam'ın yerini aldığı anda olağanüstü derecede başarısız oldu ve yarattığı sorunlar gerçekliği sarstı. Ölüm'le arasındaki savaşı da kaybetti.

Ve yine kendine has sebeplerden dolayı Ölüm, onun hayatını başısladı; sonra da onu, Ysabell'le birlikte dünyaya geri yolladı.

Ölüm'ün, uzun süre birlikte çalıştığı insanlara neden bu kadar ilgi duyduğunu kimse bilmiyor. Muhtemelen, yalnızca merak yüzünden. En etkili fare avcısı bile eninde sonunda

farelere ilgi duymaya başlar; bir labirentin içinde koşmanın nasıl bir şey olduğunu şahsen bilmese bile farelerin nasıl yaşayıp nasıl öldüğünü izler ve fare yaşamının her ayrıntısını inceler.

Ama eğer, gözlem yapmanın gözlemlenen şeyi değiştirdiği doğruysa,* gözlemleyeni değiştirdiği daha da doğrudur.

Mort ile Ysabell evlendi.

Ve bir çocukları oldu.

Bu aynı zamanda seks, uyuşturucu ve *içinde taşlar olan müzik*¹ hakkında da bir hikâye.

Ve... eh...

...üçte bir, hiç de fena değil.²

Aslında, yalnızca yüzde otuz üç ediyor. Ama daha kötüsü de olabilirdi.

* Elbette kuantum yüzünden.

¹ Ve bu kitap da, içinde *rock müzik* olan bir kitap. O yüzden, muhtelif yerlerdeki sayıları gördükçe, 424. sayfadaki Çalma Listesine bir göz atabilirsiniz. [E.N.]

Nerede bitirmeli?

Karanlık, fırtınalı bir gece. Atları kaçıp gitmiş bir at arabası, faydasız, dingildek bir çiti yıkıp geçiyor ve ötesindeki derin vadiye yuvarlanıyor. Bir kaya çıkıntısına bile çarpmadan düşüyor, çok aşağıdaki kurumuş nehir yatağına çarpıyor ve patlarcasına dağılarak paramparça oluyor...

Bayan Butts, kâğıtları tedirginlikle karıştırdı.

Kızın, altı yaşındayken yazdıklarını buldu:

Bayramda Naptık: Ben bayramda dedemde kaldım dedemin kocaman beyaz bi atı var ve bahcesi de simsiyah. Kızarmış pat-tesle yumurta yedik.

...Sonra, arabanın fenerlerindeki gazyağı tutuşuyor, ikinci bir patlama oluyor ve bu patlamanın içinden –trajedilerde bile bazı geleneklere uymak gerektiğinden– alev alev yanan bir tekerlek çıkıyor ve yuvarlanarak uzaklaşıyor...

Bir başka kâğıt. Yedi yaşındayken çizdiği resim. Simsiyah... Bayan Butts burnunu çekti. Hayır, kızın yalnızca *siyah* mum

boyası olduğundan değil. Quirm Genç Hanımlar Koleji'nin her renkten, oldukça pahalı mum boyaları olduğu, bilinen bir gerçektir.

Ve kalan son köz parçası da cızırdayıp cıtırdayarak söndükten sonra, sessizlik çöküyor.

İzleyen biri var.

Kafasını çeviriyor ve karanlıktaki birine şöyle diyor:

EVET. BİR ŞEYLER YAPABİLİRDİM.

Sonra da dönüp uzaklaşıyor.

Bayan Butts, kâğıtları karıştırmaya devam etti. Dalgın ve tedirgindi; kızla ilgilenen herkesin hissettiği ortak duygulardı bunlar. Normalde kâğıt, kendisini daha iyi hissetmesini sağlardı. Güvenilir bir malzemeydi.

Ama işte... şu kaza meselesi...

Bayan Butts daha önce de bu tür haberler vermişti. Büyük bir yatılı okul yönetirken bu tür şeyler kaçınılmaz oluyordu. Pek çok kızın anne babası iş için yurtdışına gidiyordu ve maalesef bazen bu işler, büyük kâr etme olasılığının, kızgın adamlarla karşılaşma riski ile el ele yürüdüğü türden işler oluyordu.

Bayan Butts bu tür durumları nasıl idare edeceğini bilirdi. Acı verici olurdu ama doğal bir süreçte, neredeyse kendi kendine ilerlerdi. Şok ve gözyaşları gelirdi ve sonra, zamanla, her şey geride kalırdı. İnsanların, bununla başa çıkmak için yolları vardı. İnsanın zihnindeki içkin bir yetenektir bu. Hayat devam ederdi.

Ama çocuk, oracıkta oturmakla yetinmişti. Bayan Butts'ın ödünü koparan şey, *nezaketiydi*. Eğitim sobasının üzerinde yavaş yavaş kuruyarak geçen bir ömre rağmen, Bayan Butts kötü

kalpli bir kadın değildi; vicdanlıydı, görgü kurallarına sadıktı, bu tür olayların nasıl gitmesi gerektiğini bilirdi... ve o şekilde gitmediği için şimdi bir parça sinirlenmişti.

“Şey... eğer yalnız kalmak ve biraz ağlamak istersen...” diye teşvik etmeye çalışmıştı, olayı doğru yola sokmak amacıyla.

“İyi gelir mi?” demişti Susan.

Bayan Butts’a iyi gelirdi, evet.

Aklına gelen, söyleyebildiği tek şey şu olmuştu kadının: “Sana anlattıklarımı tam olarak kavrayabildin mi acaba?”

Çocuk, zor bir cebir problemi çözmeye çalışıyormuş gibi tavana bakmış, sonra da şöyle demişti: “Kavrarım herhâlde.”

Âdeta, zaten bildiği için haberle başa çıkmayı bir şekilde başarmış gibi. Bayan Butts, öğretmenlerden, Susan’ı dikkatle izlemelerini rica etmişti. Öğretmenler ise bunun zor olduğunu söylemişlerdi, çünkü...

Bayan Butts’ın çalışma odasının kapısı, çalan kişi sesin işitilmemesini tercih ediyormuşçasına, usulca çalındı. Bayan Butts şimdiye döndü.

“Gir,” dedi.

Kapı açıldı.

Susan asla ses çıkarmazdı. Tüm öğretmenleri söylüyordu bunu. *Tekinsiz*, diyorlardı. Hiç beklemediğiniz bir anda Susan’ı karşınıza buluveriyordunuz.

“Ah, Susan,” dedi Bayan Butts. Gergin bir gülümseme, endişeli bir koyunun derisindeki seğirme gibi gelip geçti suratından. “Otur lütfen.”

“Elbette Bayan Butts.”

Bayan Butts kâğıtları karıştırdı.

“Susan...”

“Evet Bayan Butts?”

“Üzgünüm ama, derste yokmuşsun yine.”

“Anlayamadım, Bayan Butts?”

Müdire öne doğru eğildi. Bu yüzden kendi kendine sinirle-
niyordu ama... Bu çocukta gerçekten de hiç sevilesi olmayan
bir taraf *vardı*. Sevdiği konularda akademik olarak parlıyordu
elbette; fakat... o kadar. Ve parladığında da bir elmas gibi par-
lıyordu: tamamen keskin kenarlarla ve buz gibi.

“Sen... yine mi yaptın?” dedi kadın. “Bu aptallığa bir son
vereceğini söylemiştin.”

“Bayan Butts?”

“Yine görünmez oldun, değil mi?”

Susan kızardı. Ve onun kadar pembeleşmese de, Bayan
Butts da öyle. Bu, diye düşündü, bu tamamen *saçmalık*. Sağdu-
yuya aykırı. Bu... Ah, hayır...

Başını çevirdi ve gözlerini yumdu.

“Efendim, Bayan Butts?” dedi Susan; Bayan Butts, “Susan?”
demeden hemen önce.

Bayan Butts ürperdi. Öğretmenlerin bahsettiği bir başka şey
de buydu. Susan bazen, soruları sorulmadan yanıtlıyordu...

Kadın kendini topladı. “Hâlâ orada oturuyorsun, değil mi?”

“Elbette Bayan Butts.”

Saçmalık...

Bu görünmezlik değil, dedi kendi kendine. Yalnızca, bir şe-
kilde, *göze çarpmamayı* başarıyor. O... kim...

Odaklandı. Bu olasılığa karşı, kendine küçük bir not yazıp
dosyaya iğnelemişti.

Notta şöyle yazıyordu:

Sto Helit’li Susan ile görüşüyorsun. Bunu unutmamaya çalış.

“Susan?” diye denedi tekrar.

“Efendim, Bayan Butts?”

Bayan Butts, iyice odaklanırsa, önünde oturmakta olan Susan’ı görebiliyordu. Çaba gösterirse, sesini duyabiliyordu. Yalnız olduğuna inanma eğilimi güçlüydü ve bu eğilimle mücadele etmesi yeterliydi.

“Maalesef Bayan Cumber ve Bayan Greggs seni yine şikâyet etti,” demeyi başardı.

“Ben her zaman sınıftayım Bayan Butts.”

“Eminim öylesindir. Bayan Traitor ve Bayan Stamp seni her zaman gördüklerini söylüyor.” Öğretmenler odasında bu konuda büyük bir tartışma çıkmıştı. “Bu, Mantık ve Matematik derslerini sevdiğin ama Dil ve Tarih derslerini *sevmediğin* için mi?”

Bayan Butts odaklandı. Çocuğun odadan çıkmış olması imkânsızdı. Beynini gerçekten zorlayarak, bir sesin, “Bilmiyorum Bayan Butts,” dediğini duyar gibi oldu.

“Susan, bu *gerçekten* rahatsız edici. Sen...”

Bayan Butts duraksadı. Etrafına bakındı. Sonra, önündeki kâğıtlara iğnelenmiş nota baktı. Onu okudu, bir saniyeliğine şaşırılmış göründü ve sonra kâğıdı buruşturup çöpe attı. Eline bir kalem aldı, bir an boşluğa bakarak düşündü, ardından da dikkatini okulun muhasebe defterlerine çevirdi.

Susan bir süre nazikçe bekledi ve sonra elinden geldiğince sessiz bir biçimde kalkıp çıktı.

Belli şeyler olmadan önce, başka şeylerin olması gerekir. Tanrılar, insanların kaderleriyle oyunlar *oynar*; ama önce, tüm parçaları tahtaya dizmeleri ve zarları bulmak için dört dönme-leri gerekir.

Küçük ve dağlık Llamedos ülkesinde yağmur yağıyordu. Llamedos'ta hep yağmur yağardı. Yağmur, ülkenin başlıca ihracat kalemiydi. Ülkede yağmur madenleri bile vardı.

Ozan Imp, yağmurdan korunma umudundan ziyade alışkanlık gereği, yeşil bir ağacın altında oturmuştu. İğne yaprakların arasından damlayan su, dallarda dereler oluşturarak aşağı akıyordu; yani ağaç daha çok, yağmuru toplamaya yarıyordu. Zaman zaman kafasına şap diye yağmur *kütelleri* düşüyordu.

Imp on sekiz yaşındaydı, son derece yetenekliydi ve şu anda hayatından hiç memnun değildi.

Arpını, *güzelim yeni arpını* akort etti ve yağmuru seyretti. Gözlerinden akan yaşlar yağmur damlalarına karışıyordu.

Tanrılar bu tür kişileri *sever*.

Derler ki; tanrılar, her kimi mahvetmek istiyorlarsa, onu önce delirtirler.

Ama aslında tanrılar, mahvetmek istedikleri kişinin eline, üzerinde "ACME DİNAMİT A.Ş." yazılı ve fitili yanmakta olan bir dinamit lokumu tutuştururlar. Böylesi hem daha ilginçtir hem de kişinin mahvolması için fazla beklemeleri gerekmez.

Susan, dezenfektan kokan koridorlarda dolanıyordu. Bayan Butts'ın ne düşüneceği konusunda endişelenmiyordu pek. Gerçi zaten o, kimin ne düşündüğü konusunda hiçbir zaman pek endişelenmezdi. Unutulmak istediğinde insanların onu neden unuttuğunu bilmiyordu fakat bir şekilde hepsi, daha sonra konuyu açmaya *kendileri* utanıyormuş gibi görünüyordu.

Bazen bazı öğretmenleri onu görmekte güçlük çekiyordu. Bu da pek sorun değildi. Genelde, sınıfa giderken yanında bir

kitap götürür, başkaları Klatch'ın Ana Ihracat Kalemleri ile uğraşırken o sakın sakın onu okurdu.

Kuşkusuz, çok güzel bir arptı bu. Bir zanaatkâr, bir şeyi, geliştirilmesi gereken herhangi bir özellik bırakmadan bu kadar kusursuzca *nadiren* yapabiliirdi. Sağına soluna süsleme eklemeye falan da hiç zahmet etmemişti. Bu, elinden çıkan esere hakaret olurdu.

Ayrıca *yeniydi*; ki Llamedos için çok sıradışı bir şeydi bu. Buradaki arpların çoğu genellikle çok eskiydi. Yıpranıp giden şeyler değildi arplar. Bazen yeni bir çerçeveye, sapa ya da tellere ihtiyaç duyarlardı ama arpın *kendisi*, yaşamaya devam ederdi. Yaşlı ozanlar, arpların eskidikçe iyileştiğini söylerlerdi... Gerçi yaşlı adamlar, gündelik deneyimleri göz ardı ederek sık sık böyle şeyler söyler.

Imp bir teli çekti. Nota havada asılı kaldı, sonra soldu. Arp tazeydi, parlaktı ve şimdiden çan gibi çınlıyordu. Kimbilir yüz sene sonra nasıl olacaktı...

Babası bunun saçmalık olduğunu söylemişti. Oğlunun geleceğinin notalara değil, taşlara kazındığını belirtmişti. Ve bu, kavgalarının yalnızca başlangıcıydı. Sonra o bir şey söylemişti, sonra beriki başka bir şey söylemişti ve aniden dünya yepyeni, nahoş bir yere dönüşmüştü. Çünkü laf ağızdan bir kez çıkar.

Imp demişti ki: "Sen ne bilirsin ki? Sen yalnızca aptal bir moruksun! Ben hayatımı müziğe adayacağım! Bir gün *herkes*, benim dünyadaki en büyük müzisyen olduğumu söyleyecek!"

Aptalca sözler. Sanki ozanlar, tüm yaşamlarını müzik dinlemeyi öğrenmeye adanmış diğer ozanlar dışındaki herhangi birilerinin görüşüne aldırış edermiş gibi...

Ama... heyhat. Söylemişti işte. Ve bu tür sözler, doğru tutkuyla söylenmişse ve o sırada tanrıların da canı sıkılıyorsa, bazen evreni bile kendi etraflarında yeniden biçimlendirebilir. Çünkü sözcükler, dünyayı değiştirme gücüne sahiptir.

Ne dilediğinize dikkat edin. Kimin dinlediğini asla bilemezsiniz.

Ya da, *neyin* dinlediğini.

Zira belki, bir şey, o an evrenler arasında süzülüyormuştur ve doğru anda yanlış kişinin ağzından çıkan birkaç sözcük, o şeyin yolundan sapmasına sebep olmuştur...

Çok uzaklarda, cıvıl cıvıl Ankh-Morpork şehrinde, çıplak bir duvarda bir anlığına kıvılcımlar gezindi. Ve sonra...

...bir dükkân belirdi. Eski bir müzik enstrümanı dükkâneydi. Dükkânın belirmesi hakkında kimse bir yorum yapmadı. Dükkân, belirir belirmez, ezelden beri orada olmuştur.

Ölüm oturmuş, çene kemiğini ellerine dayamış, hiçliğe bakıyordu.

Albert büyük dikkatle yaklaşıyordu.

Ölüm, düşünceli anlarında, ki bu da onlardan biriydi, uşağının yaklaşırken neden hep aynı rotayı izlediğini düşünürdü.

YANI, diye düşündü, ŞU ODANIN BÜYÜKLÜĞÜNE BİR BAK. ŞU KOCA ODA...

...sonsuzluğa uzanıyordu. Ya da sonsuzluğa o kadar yakındı ki fark etmiyordu. Aslında yaklaşık olarak bir buçuk kilometre uzunluğundaydı ve bu, bir oda için büyük bir uzunluktu, evet; buna karşılık, sonsuzluğu *göremezsiniz* bile.

Ölüm, evi yaratırken epey şaşkınlık yaşamıştı. Onun için zaman ve uzam itaat edilen değil, kullanılan şeylerdi. Evin iç bo-

yutları biraz fazla cömertti; dışını içinden daha büyük yapmayı unutmıştu... Bahçede de sorun yaşamıştı. Bu tür şeylerle biraz daha fazla ilgilenmeye başladığında, insanların, renklerin belli kavramlarda (örneğin güllerde) *rol oynadığını* düşündüğünü fark etmişti. Oysa o, gülleri siyah yapmıştı. Siyahı severdi. Siyah her şeyle giderdi. Ve eninde sonunda da her şey siyaha giderdi.

Tanıdığı insanlar, ki *epey* insan tanımıştı, odaların bu imkânsız boyutlarına tuhaf bir tepki veriyorlardı: Onları basitçe, görmezden geliyorlardı. Örneğin Albert. Koca kapı açılmıştı, Albert tabağının üzerindeki fincanı dikkatle dengeleyerek içeri girmişti...

...ve bir an sonra, odanın gayet içindeydi; Ölüm'ün masasını çevreleyen, görece küçük halının kenarında. Ölüm, Albert'in aradaki mesafeyi nasıl aşmıştı merak etmeyi, uşağı için "aradaki mesafe" diye bir şey *olmadığını* fark ettiğinde bırakmıştı...

"Size papatya çayı getirdim efendim," dedi Albert.

HMM?

"Efendim?"

PARDON. DÜŞÜNÜYORDUM. NE DEMİŞTİN?

"Papatya çayı?"

BEN PAPATYAYI BİR SABUN TÜRÜ SANIYORDUM.

"Sabuna da koyabiliyorsunuz, çaya da efendim," dedi Albert. Endişelenmişti. Ölüm bir şeyler hakkında düşünmeye başladığında Albert hep endişelenirdi. Bir şeyler hakkında düşünmek için yanlış meslekti bu. Üstelik Efendisi, onlar hakkında hep *yanlış* düşünüyordu.

NE KADAR DA FAYDALI. HEM İÇTEN, HEM DIŞTAN TEMİZLİYOR.

Ölüm çenesini yine ellerine dayadı.

“Efendim?” dedi Albert bir süre sonra.

HMM?

“İçmezseniz soğuyacak.”

ALBERT...

“Efendim, Efendim?”

MERAK EDİYORDUM DA...

“Efendim?”

BÜTÜN BUNLARIN ANLAMI NE? YANI, GERÇEKTEN?
IŞIN ÖZÜNE INERSEN?

“Ah. Ee... şey... gerçekten bilemiyorum Efendim.”

YAPMAK İSTEMEMİŞTİM ALBERT. BUNU BİLİYORSUN.
ONUN NE DEMEK İSTEDİĞİNİ ARTIK ANLIYORUM. HEM
DİZLERİM HAKKINDAKİNİ, HEM DE... DİĞER HER ŞEYİ.

“Kimin, Efendim?”

Yanıt gelmedi.

Albert kapıya ulaştığında arkasına baktı. Ölüm, gözlerini
hiçliğe dikmişti yine. Kimse bakışlarını onun gibi dikemezdi.

Görülmemek büyük sorun değildi. Asıl endişe verici olan, *gördüğü* şeylerdi.

Rüyalar vardı mesela. Yalnızca rüyaydılar elbette. Susan, modern teoriye göre rüyaların, beynin günün olaylarını dosyalarlarken ortaya attığı imgeler olduğunu biliyordu. Ama işte, günün olayları uçan beyaz atlar, engin karanlık odalar ve bir sürü kafatası içeriyor olsa Susan kendini çok daha iyi hissedirdi...

Yine de en azından onlar yalnızca rüyaıdı. *Başka* şeyler de görmüştü Susan. Örneğin, Rebecca Snell'in, yastığının altına bir diş koyduğu gece, yataktan beliren yabancı kadından kimseye bahsetmemişti. Susan izlerken kadın açık pencereden

içeri girmiş ve yatağın yanında durmuştu. Sütçü kadına benziyordu biraz. Ve mobilyaların *içinden* geçmesine rağmen hiç korkutucu değildi. Madeni paraların şıngırtısı duyulmuştu. Ertesi sabah dış gitmişti ve Rebecca elli peni zenginleşmişti.

Susan bu tür şeylerden nefret ediyordu. Akılları pek yerinde olmayan insanların çocuklara Dış Perisi'nden bahsettiğini biliyordu ama bu, Dış Perisi'nin var olması için yeterli sebep değildi. Kafa karışıklığı yaratıyordu. Susan kafa karışıklığından hoşlanmazdı. Hem zaten, Bayan Butts'ın yönetiminde kafa karışıklığı, büyük kabahatti.

Bununla beraber, çok da kötü bir yönetim değildi bu. Bayan Eulalie Butts ve meslektaşı Bayan Delcross, koleji hayret verici bir fikir temelinde kurmuştu: Kızlar, biri onlarla evlenene kadar boş boş oturduklarına göre, bu arada bir şeyler öğrenmekle meşgul olsalar fena da olmaz.

Dünyada bir sürü okul vardı ama hepsi ya muhtelif kiliseler ya da loncalar tarafından yönetiliyordu. Bayan Butts kiliselere mantıken karşıydı ve kızları eğitmeye değer gören yegâne loncaların Hırsız ve Terzi Loncaları olmasından da nefret ediyordu. Ama orada, dışarıda, büyük ve tehlikeli bir dünya vardı ve bir kızın o dünyayla, korsesinin altında sağlam bir geometri ve astronomi bilgisiyle yüzleşmesi, çok daha iyiydi. Çünkü Bayan Butts, kızlarla oğlanlar arasında temelde hiçbir farklılık olmadığına içtenlikle inanıyordu.

En azından, bahse değer bir farklılık olmadığına.

Yani en azından, Bayan Butts'ın bahsedeceği türden bir farklılık olmadığına.

Bu yüzden, sorumluluğu altındaki genç kadınlara, mantıksal düşünce ile sağlıklı bir merak aşılamaya çalışıyordu; ve bu,

bilgelik açısından değerlendirilirse, yağmurlu mevsimde karton kayık kullanarak timsah avına gitmeye denk bir hareket tarzıydı.

Örneğin, öğrencileri topluyor ve sivri çenesini titrete titrete, şehirde karşılaşılabilecekleri tehlikeler hakkında onlara söyleyecekti; buna karşılık üç yüz adet sağlıklı ve meraklı zihin, 1) bu tehlikelerin ilk fırsatta denenmesi gerektiğine karar veriyordu ve 2) sadece mantıksal düşünce süreçlerini kullanarak Bayan Butts'ın onlardan *nasıl* haberdar olduğunu merak ediyordu. Ve elbette, trigonometri bilen genç dimağlara ve eskrim, jimnastik ve soğuk banyolarla zindeleşmiş sağlıklı bedenlere sahip kızlara, kolejin etrafındaki, tepesinde sivri kazıklar bulunan yüksek duvarlar, aşılması pek kolay duvarlarmış gibi görünüyordu. Bayan Butts, tehlikeyi *gerçekten* ilginç kılabilirdi.

Her neyse. Gece yarısı ziyaretçisi olayı buydu işte. Bir süre sonra Susan, hayal görmüş olması gerektiğine karar vermişti. Tek mantıklı açıklama buydu. Ve Susan, mantıklı açıklamalar konusunda iyiydi.

Herkesin bir şey aradığını söylerler.

Imp, gidecek bir yer arıyordu.

En son bindiği yük arabası, tarlaların arasında gürleyerek uzaklaşmaktaydı.

Yol tabelasına baktı. Bir kol Quirm, diğer kol Ankh-Morpork yolunu gösteriyordu. Hakkındaki kıt bilgisine dayanarak, Ankh-Morpork'un büyük bir şehir olduğunun ama balçık üzerine kurulduğundan ve içinde hiç taş bulunmadığından ailesindeki druidleri* ilgilendirmedeğinin farkındaydı. Üç Ankh-

* Antik Kelt kültüründeki yüksek mertebeli rahipler. Taşları ve taş halkalarını severlerdi. [E.N.]

Morpork Doları ve biraz da bozukluk vardı üzerinde. Muhtemelen Ankh-Morpork'ta fazla değeri olmazdı bunların.

Quirm hakkında ise, kıyıda olduğu dışında hiçbir şey bilmiyordu.

Quirm yolu pek aşınmış görünmüyordu. Buna karşılık Ankh-Morpork yolunda derin tekerlek izleri vardı.

Quirm'e gitmek ve şehir yaşamı hakkında bir fikir edinmek mantıklı olurdu. Dünyadaki en büyük şehir olduğu söylenen Ankh-Morpork'a gitmeden önce, şehir insanlarının nasıl düşündüğü konusunda bir şeyler öğrenmek mantıklı olurdu. Quirm'de iş bulup biraz para biriktirmek mantıklı olurdu. Koşmaya başlamadan önce yürümeyi öğrenmek mantıklı olurdu.

Sağduyusu Imp'e bütün bunları net bir şekilde söylüyordu ve bu yüzden Imp, kararlılıkla, Ankh-Morpork'a doğru yürümeye başladı.

Görüntü açısından Susan, insanlara her zaman, saati söylemek üzere olan bir karahindibayı andırırdı. Kolej üniforması, boyundan ayak bileklerine kadar uzanan bol, lacivert, yünlü bir elbiseydi; pratik, sağlıklı ve ancak bir kereste kadar çekici bir tarzdaydı yani. Elbisenin beli, diz hizasında bir yerdeydi. Fakat Bayan Delcross'un zaman zaman Biyoloji ve Hijyen derslerinde tereddütle ima ettiği kadim kurallar uyarınca, Susan elbiseyi doldurmaya başlamıştı. Kızlar, Bayan Delcross'un derslerinden, bir tavşanla evlenmeleri gerektiği gibi muğlak bir hisle çıkarlardı. (Susan ise, köşedeki çengele asılı karton iskeletin, *tanıdığı birine benzediği* hissiyle çıkmıştı...)

Herkesin durup durup onu izlemesine sebep olan yeriyse saçlarıydı. Susan'ın saçları, bir tutam siyah kısım dışında,

tamamen bembeyazdı. Okul kurallarına göre onları iki örgüyle toplaması gerekiyordu fakat saçlarının, sürekli çözülmek ve kendi tercih ettikleri o Medusa yılanları şekline geri dönmek gibi, tekensiz bir eğilimi vardı.*

Sonra bir de doğum izi vardı; tabii eğer gerçekten bir doğum iziyse. Yanağında, yalnızca yüzü kızardığında ortaya çıkan üç soluk çizgi, tokat yemiş gibi görünmesine sebep oluyordu. Öfkelenildiği zamansa –ki Susan, dünyanın aptallığı karşısında sık sık öfkeleniyordu– iyiden iyiye parlıyorlardı.

Teorik olarak, edebiyat dersindeydi şimdi. Susan edebiyat dersinden nefret ediyordu. Ders yerine iyi bir kitap okumayı tercih ederdi. Şu anda sırasının üzerinde Wold'un *Mantık ve Paradoks* isimli kitabı açtı ve Susan, çenesini ellerine almış, okumaktaydı. Yarım kulakla da sınıfın geri kalanının ne yaptığını dinliyordu.

Nergisler hakkındaki bir şiiri işliyorlardı.

Görünüşe göre şair, nergisleri çok seviyordu.

Susan bu konuda oldukça hoşgörülüydü. Özgür bir ülkelerdi ne de olsa. İsteyen, nergisleri istediği kadar sevebilirdi. Yalnız, Susan'ın çok kesin ve çok titiz fikrine göre, bunu en fazla bir sayfada söyleyip bitirmeliydi.

Susan kendi eğitimine devam etti. Onun fikrine göre, okul bu süreçte müdahale edip duruyordu.

Etrafında, şairin bakış açısı, acemi araçlarla ince ince dilimlenip inceleniyordu.

* Medusa'nın yılanlarının *nerede* olduğu, nadiren sorulan bir sorudur. Koltukaltı kılıfları, eğer deodorant şişesinin tepesini ısıtıp duruyorlarsa, çok daha utanç verici bir sorun hâline gelebilir.

Terry Pratchett

RUH MÜZİĞİ

“Uzun boylu, kibirli, dehşet verici. Kuralları esnetecek kadar esneklik gösterebilir ama bu, onu insan yapmaz. Dünyanın kapısının nöbetçisi o. Tanımı gereği ölümsüz. Her şeyin sonu. O benim büyükbabam...”

Mort ile Ysabell’in kızı Susan, on altı yaşına geldiğinde mecburen hatırladı büyükbabasını. Zira Ölüm’ün aklı yine varoluşsal sorunlarla karıncalanınca, “aile işini” sürdürmek ona kaldı: doğaüstü şeylere hiç inanmayan bir kıza. Fakat hiç beklemediği bir ritim vardı etrafta...

“Bu, kaçmakla yetinmeyen, kaçarken bir de banka soyan müzikti. Kol yenlerini kıvrıp yakasının düğmesini açmış hâlde, sırtarak gümüşleri çalan müzikti. Bu müzik, beyne uğramadan leğen kemiklerinden geçen ve doğruca ayaklara akan müzikti...”

Bu müzik tamamen kanunsuz, tamamen ölümsüzdü. Ve Disk’in incecik büyü duvarını aşip yetenekli bir ozanın kollarına indikten sonra, herkesi ele geçirmesi an meselesi oldu...

Diskdünya’nın on altıncı kitabı *Ruh Müziği*, rock tarihinin önünden geçerken cübbesini ilikleyen Ölüm’ü de yanına katarak, ölüleri bile diriltecek kadar gürültülü, isyankâr, hadsiz ve canlı bir öykü anlatıyor.

Çünkü içinde taşlar olan müzik, yaşıyor.

Facebook: DiskDunyaTurkiye Twitter: diskdunya_tr Instagram: diskdunya

Delidolu

delidolu.com.tr

Facebook Twitter Instagram delidolukitap

ISBN: 978-605-2349-19-9

9 786052 349199